

PC–4137/MR

F–13/2050

FINANCIAL PLANNING–606

(Semester–VI)

Time : Two Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt any *four* questions. All questions carry equal marks.

- I. (a) What is meant by financial planning? Describe the various objectives of financial planning.
- (b) Discuss the different types of financial planning and the requirements of a good financial planning. Describe the main steps in the financial planning process.
- II. (a) What do you mean by finance functions? Describe the various roles of finance functions in financial planning.
- (b) Explain the following finance functions and their impacts on financial planning :
 - I. Investment Decision.
 - II. Liquidity Decision.

- III. Explain the main purpose of financial investment. Explain the types and characteristics of following types of investment along with their merits and demerits :
- I. Investment Bond.
 - II. PPF (Public Provident Fund).
- IV. (a) Narrate the key factors that affect investment decisions.
- (b) What are the features of gold funds? Describe the reasons for making investment in gold.
- (c) Discuss the various options for a good gold investment.
- V. (a) Describe risk profiling and its need. Discuss the impact of the following factors on risk profiling :
- I. Risk Capacity.
 - II. Risk Tolerance.
- (b) What is meant by present value of future money? consider the options of someone paying you Rs. 2,100 a year from now if you could earn 6% on investing the money now what will be its present value?
- VI. What are financial goals? Explain the different examples of financial goals. Why do the financial goals matter in creating

a realistic plan? How will you track the progress and motivate to meet the following financial goals :

- I. Saving for Retirement.
 - II. Buying a Home.
- VII. (a) What is the power of compounding interest? How does the time value of money work? Illustrate with help of suitable example.
- (b) You have Rs. 5,000 and can expect to earn 8% interest on that sum each year for the next two years. Assuming the interest is compounded half yearly; calculate the future value of your Rs. 5,000 today.
- VIII. (a) What is life cycle financial planning? How the life cycle plays a vital role in financial planning? What are the different stages of financial planning?
- (b) What is meant by Return on Investment (ROI)? Describe the various methods of calculating (ROI). An investor buys a stock on January 1st, 2019 for Rs. 1,250 and sells it on August 24, 2019, for Rs. 1,520. What is the regular and annualized return on investment?

IX. Attempt any *ten* parts :

- (i) What are the basics of mutual funds and how is the money made from a mutual fund?
- (ii) What are the major legal aspects of financial planning?
- (iii) Explain the main objectives and limitations of a financial investment.
- (iv) Discuss the best tax saving options under 80C in India.
- (v) What are the main types of derivatives?
- (vi) Discuss some of the main benefits of financial information.
- (vii) How do you measure risk and return of an investment?
- (viii) What causes Risk Aversion? How do you calculate Risk Aversion?
- (ix) Illustrate diversification in investing with the help of an example.
- (x) Differentiate health insurance and life insurance.
- (xi) What is tactical asset allocation strategy?
- (xii) How do you develop a financial planning strategy?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

- I. (a) ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
(b) ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- II. (a) ਵਿੱਤ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
(b) ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ 'ਤੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਤ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
 - I. ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।
 - II. ਤਰਲਤਾ ਫੈਸਲਾ।
- III. ਵਿੱਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਔਗੁਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਸੋ:
 - I. ਨਿਵੇਸ਼ ਬਾਂਡ
 - II. ਪੀ.ਪੀ.ਐਫ. (ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ)।
- IV. (a) ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

- (b) ਸੋਨੇ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- (c) ਸੋਨੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਕਈ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- V. (a) ਜੋਖਮ ਪਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ, ਜੋਖਮ ਪਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਤੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ :
- I. ਜੋਖਮ ਸਮਰੱਥਾ
 - II. ਜੋਖਮ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ।
- (b) ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ। ਹੁਣ ਤੋਂ 2,100 ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿਚ 6% ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?
- VI. ਵਿੱਤੀ ਟੀਚੇ ਕੀ ਹਨ? ਵਿੱਤੀ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਵਿੱਤੀ ਟੀਚੇ ਇੱਕ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ? ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਤੀ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ?
- I. ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਬਚਤ।
 - II. ਇਕ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ।

VII. (a) ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਕੀ ਹੈ? ਪੈਸੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੁੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਢੁਕਵੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।

(b) ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ 5,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ 8% ਵਿਆਜ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਅੱਧ ਸਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਜ 5,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ।

VIII. (a) ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕੀ ਹੈ? ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਅ ਕੀ ਹਨ?

(b) ਰਿਟਰਨ ਆਨ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ (ROI) ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ਕ 1 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਟਾਕ ਨੂੰ 1,250 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 24 ਅਗਸਤ, 2019 ਨੂੰ 1,520 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਪਸੀ ਕੀ ਹੈ?

IX. ਕੋਈ ਦਸ ਭਾਗ ਕਰੋ :

(i) Mutual ਫੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੱਲਾਂ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ Mutual ਫੰਡ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (ii) ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- (iii) ਵਿੱਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- (iv) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 80C ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- (v) ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਕੀ ਹਨ?
- (vi) ਵਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- (vii) ਤੁਸੀਂ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਦੇ ਹੋ?
- (viii) ਜੋਖਮ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਜੋਖਮ ਵਿਵਰਜਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹੋ?
- (ix) ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਰਸਾਓ।
- (x) ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- (xi) ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ?
- (xii) ਤੁਸੀਂ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਕਿਵੇਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋ?